

Rechtsherstel inkomen uit sparen en beleggen, box 3

1. Inleiding

In de studiemethode Praktisch Belastingrecht editie 2022/2023 is gemeld dat op 24 december 2021 de Hoge Raad heeft beslist dat de vermogensmix van box 3 op stelselniveau in strijd is met het recht van eigendom en het gelijkheidsbeginsel. Dit arrest heeft tot gevolg dat de wetgeving op het terrein van box 3 moet worden aangepast. Op het moment van schrijven van het boek was de nieuwe wetgeving hierover nog niet bekend. Inmiddels is nog steeds geen nieuwe wetgeving bekend gemaakt, wel heeft de staatssecretaris van Financiën op 28 juni 2022 een besluit rechtsherstel box 3 gepubliceerd. Het besluit is erop gericht om op een geautomatiseerde wijze uitvoering te geven aan het arrest van 24 december 2021, in de volksmond ook wel het 'Kerstarrest' genoemd, en is in werking getreden met ingang van 1 juli 2022.

2. Het rechtsherstel

Bij het rechtsherstel wordt uitgegaan van de werkelijke samenstelling van het vermogen, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen banktegoeden, overige bezittingen en schulden. Om zo goed mogelijk aan te sluiten bij het werkelijk behaalde rendement, geldt voor iedere vermogenscategorie een afzonderlijk forfaitair rendementspercentage.

3. Berekeningsmethodiek van het nieuwe voordeel uit sparen en beleggen

Voor de berekening moeten vier stappen worden doorlopen. Voor zover deze stappen niet afwijken van het wettelijk kader, gelden de wettelijke bepalingen onverkort, zoals de vrijstellingen en waarderingsmethodieken.

3.1. De vier stappen die doorlopen moeten worden

Stap 1 – splitsen van de bezittingen en schulden in drie vermogenscategorieën

De vermogenscategorieën bestaan uit:

Vermogenscategorie 1 bevat de banktegoeden van de belastingplichtige aan het begin van het kalenderjaar (hierna: op de peildatum).

Vermogenscategorie 2 bevat alle overige bezittingen als bedoeld in artikel 5.3, tweede lid, Wet IB van de belastingplichtige op de peildatum.

Vermogenscategorie 3 bestaat uit schulden als bedoeld in artikel 5.3, derde lid, Wet IB van de belastingplichtige op de peildatum.

Stap 2 – berekenen van het rendement in de verschillende vermogenscategorieën

Het rendement op de verschillende vermogenscategorieën wordt vastgesteld aan de hand van de volgende forfaitaire rendementspercentages:

	Vermogenscategorie 1	Vermogenscategorie 2	Vermogenscategorie 3
2017	0,25%	5,39%	3,43%
2018	0,12%	5,38%	3,20%
2019	0,08%	5,59%	3,00%
2020	0,04%	5,28%	2,74%
2021	0,01%	5,69%	2,46%
2022	nog niet vastgesteld	nog niet vastgesteld	nog niet vastgesteld

Stap 3 – berekenen van het rendementspercentage

In de derde stap wordt het rendementspercentage berekend door het in stap 2 berekende rendement te delen door de rendementsgrondslag.

Stap 4 – berekenen van het nieuwe voordeel uit sparen en beleggen

Het nieuwe voordeel uit sparen en beleggen wordt berekend door het in stap 3 berekende rendementspercentage te vermenigvuldigen met de grondslag sparen en beleggen.

3.2. Voorbeelden

Voorbeeld 1.

Belastingplichtige heeft op 1 januari 2021 de volgende bezittingen in box 3:

Bank- en spaarproducten (hierna: banktegoeden)	€ 110.000
Beleggingen (hierna: overige bezittingen)	€ 100.000
Schulden (na toepassing schuldendrempel)	€ 10.000

Hieruit volgt een rendementsgrondslag van € 200.000 en een grondslag sparen en beleggen van € 150.000.

Berekening voordeel uit sparen en beleggen

Huidig wettelijk stelsel

Rendementsklasse I:
 $€ 50.000 \times 67\% = € 33.500$
 $€ 33.500 \times 0,03\% = € 10,05$

$€ 100.000 \times 21\% = € 21.000$
 $€ 21.000 \times 0,03\% = € 6,30$

Rendementsklasse II:
 $€ 50.000 \times 33\% = € 16.500$
 $€ 16.500 \times 5,69\% = € 938,85$

$€ 100.000 \times 79\% = € 79.000$
 $€ 79.000 \times 5,69\% = € 4.495,10$

Voordeel uit sparen en beleggen:
 Rendementsklasse I: € 16,35
 Rendementsklasse II: = € 5.433,95
 Totaal: € 5.450,30

Rechtsherstel

Stap 1: Splitsen in drie categorieën

Banktegoeden: € 110.000
 Beleggingen: € 100.000
 Schulden: € 10.000

Stap 2: Rendement berekenen

Waarde categorie 1: € 110.000
 Rendement categorie 1: 0,01%
 Rendement banktegoeden: € 11

Waarde categorie 2: € 100.000
 Rendement categorie 2: 5,69%
 Rendement overige bezittingen: € 5.690

Waarde categorie 3: € 10.000 (en niet € 13.200)
 Rendement categorie 3: 2,46%
 Rendement schulden: € 246

Gezamenlijk rendement: € 5.455

Stap 3: Rendementspercentage
 $€ 5.455 / € 200.000 = 2,7275\%$

Stap 4: Nieuwe voordeel uit sparen en beleggen
 $2,7275\% \times € 150.000 = € 4.091,25$

Uitkomst: Het voordeel uit sparen en beleggen wordt vastgesteld op € 4.091, omdat het op grond van onderdeel 3.1 van dit besluit berekende voordeel uit sparen en beleggen lager is dan het ingevolge de wet berekende voordeel uit sparen en beleggen.

Voorbeeld 2 | Nieuwe voordeel uit sparen en beleggen is hoger dan het wettelijk vastgestelde voordeel uit sparen en beleggen

Belastingplichtige heeft op 1 januari 2021 de volgende bezittingen in box 3:

Bank- en spaarproducten (hierna: banktegoeden)	€ 110.000
Onroerende zaken (hierna: overige bezittingen)	€ 100.000
Schulden (na toepassing schuldendrempel)	€ 95.000

Hieruit volgt een rendementsgrondslag van € 115.000 en een grondslag sparen en beleggen van € 65.000.

Berekening voordeel uit sparen en beleggen

Huidig wettelijk stelsel

Rendementsklasse I:

€ 50.000 x 67% = € 33.500

€ 33.500 x 0,03% = € 10,05

€ 15.000 x 21% = € 3.150

€ 3.150 x 0,03% = € 0,945

Rendementsklasse II:

€ 50.000 x 33% = € 16.500

€ 16.500 x 5,69% = € 938,85

€ 15.000 x 79% = € 11.850

€ 11.850 x 5,69% = € 674,265

Voordeel uit sparen en beleggen:

Rendementsklasse I: € 10,995

Rendementsklasse II: = € 1.613,115

Totaal: € 1.624,11

Rechtsherstel

Stap 1: Splitsen in drie categorieën

Banktegoeden: € 110.000

Beleggingen: € 100.000

Schulden: € 95.000

Stap 2: Rendement berekenen

Waarde categorie 1: € 110.000

Rendement categorie 1: 0,01%

Rendement banktegoeden: € 11

Waarde categorie 2: € 100.000

Rendement categorie 2: 5,69%

Rendement overige bezittingen: € 5.690

Waarde categorie 3: € 95.000 (en niet € 98.200)

Rendement categorie 3: 2,46%

Rendement schulden: € 2.337

Gezamenlijk rendement: € 3.364

Stap 3: Rendementspercentage

€ 3.364 / € 115.000 = 2,925%

Stap 4: Nieuwe voordeel uit sparen en beleggen

2,925% x € 65.000 = € 1.901,39

Uitkomst: Het voordeel uit sparen en beleggen blijft of wordt vastgesteld op € 1.624, omdat het ingevolge de wet berekende voordeel uit sparen en beleggen lager is dan het op grond van onderdeel 3.1 van dit besluit berekende voordeel uit sparen en beleggen.

4. Rechtsbescherming

Als een belastingplichtige het niet eens is met het in dit besluit geboden rechtsherstel of met het besluit dat geen rechtsherstel wordt geboden, geniet hij rechtsbescherming op de wijze waarin de wet voorziet, voor niet-onherroepelijk vaststaande aanslagen is dit bezwaar en beroep.